

ทิพกฤษดา ฤทธิบุญ 2554: ลีเกณณะแสงวิรัตน์ อำเภอดงพนาหิน จังหวัดพิจิตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) สาขาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา
ภาควิชาดนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ เย็นจะบก,
Ph.D. 175 หน้า

การวิจัย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีวิจัยทางดนตรีชาติพันธุ์วิทยา โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และองค์ประกอบของการแสดง บทนำร้องราชนิเกริง และบทร้อง
ราชนิเกริง ของคณะแสงวิรัตน์

ลีเกณณะแสงวิรัตน์ เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2508 จากการริเริ่มของ นายวิรัตน์ ยืนแก้ว โดย
เริ่มแรกใช้ชื่อคณะ ร. รัตนศิลป์ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น แสงวิรัตน์อิสลาม ร. รัตนศิลป์ จนปัจจุบัน
ได้เปลี่ยนมาใช้ชื่อคณะ แสงวิรัตน์ ยืนแก้ว มีจำนวนนักแสดง และนักดนตรีรวม 16 คน ซึ่งเป็น
คณะที่มีการปรับเปลี่ยนการแสดงไปตามรสนิยมของผู้ว่าจ้าง และผู้ชม ขนบนิยม องค์ประกอบ
ของการแสดงลีเกณณะแสงวิรัตน์ ได้แก่ เนื้อเรื่องที่แสดง ตัวแสดง การแต่งกาย ขนบนิยมในการ
แสดง วงดนตรี คนคุมเสียง สถานที่ โอกาสในการแสดง และผู้ชม โอกาสที่แสดง เช่น งานเก็บ
งานประจำปี และงานประเพณี

บทนำร้องเข้าราชนิเกริง มีท่วงทำนองแบบตามขิ้น (Conjunct motion) มีลักษณะทิศทาง
คงที่ และมีการแปรทำนองออกเป็น 17 เพลง ในส่วนบทร้องราชนิเกริง เป็นการร้องโดยการคันสด
ที่เกิดจากปฏิภาณไหวพริบของผู้แสดง มีบางส่วนนำบทเพลงลูกทุ่งมารวมร้อง วงดนตรีที่ใช้เป็น
วงดนตรีปี่พาทย์ประกอบด้วย ระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่ กลองทัด ตะโพนไทย- มอญ กรับ และฉาบ

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก